

145 ani de la proclamarea Independenței României

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin Meșincaș
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Cloș
Editura Tipo MC, Oradea - 2020

Cartea Mea e și a Ta!

ISSN 2734-6889

ISSN-L 2734 -688

Un articol necunoscut despre Ceaușescu tânăr, „bâlbâit și îndrăcit”

Prof. univ. Dr. Mircea Popa

De Crăciunul lui 89, am asistat cu toții la procesul Ceaușeștilor și la trimiterea lor sub gloanțele plutonului de execuție. A fost o ușurare pentru mulți oameni din țară că am scăpat în sfârșit de discursurile lui redundante și stereotipe, rostite cu aceleași bâlbâieli și opinteli de ins netrecut prin cultură, de agitator fugit de muncă. Ce am așteptat noi de la un ucenic de cizmar, ce au așteptat și marii granguri comuniști din partid care ni l-au trimis pe cap? Cred că a fost la mijloc o încercare de a-și bate joc de un popor greu încercat și care ar fi meritat un altfel de conducător. A slugărit pe lângă Dej în închisoarea de la Tg. Jiu, ca un băiat bun la toate, și plin de bune intenții. În 1936, când a fost arestat și judecat la Brașov cu grupul celor 21, conducerea grupului antifascist primind niște fonduri de la Comintern, a scos o publicație pentru a-i apăra pe cei înprocesați, între care figura și Tudor Bugnariu și Ana Pauker. Printre ei s-a nimerit să fie și tânărul de 18 ani, ucenicul de cizmar, Ceaușescu, zis Andruță.

Cei din fruntea conducerii nici nu știau prea bine cum îl cheamă. Din această cauză unul dintre fruntașii grupării, viitorul mare făcător de istorie, Mihail Roller, i-a zis Alexandru. Dar caracterizarea era destul de exactă, găsindu-i în portretul făcut, că nu-l caracteriza doar dârzenia, ci chiar posedat de sarcina pe care o primise. De aceea l-a numit „îndrăcit”, ceea ce era o realitate. Acest articol nu l-am găsit citat nici înainte, când Ceaușescu ajunsese mare și tare și nici în cărțile mai recente, scrise, menite a restabili adevărul despre om și epoca lui (Lavinia Betea, I. Petcu etc.), probabil că atunci când a ajuns la putere a poruncit să nu se refere nimeni la el, iar mai apoi a fost uitat și ignorat, deoarece nimeni n-a mai citit cele 10 numere ale ziarului „Arena”, scos atunci întru apărarea celor arestați. Desigur că semnatarul Roller, a profitat de pe urma acestor aprecieri, așa cum a profitat și tinerelul voinicos, utecistul Ceaușescu, întrucât a intrat în atenția șefilor lui. Descoperind noi acest articol, îl vom publica aici, întrucât e practic necunoscut pentru marele public, dar și pentru specialiști (chiar și Florin Constantiniu în cartea sa despre Roller nu cunoaște articolul în cauză). Iată comentariul nostru și articolul în cauză.

Mihail Roller despre Ceaușescu: „un tânăr îndrăcit”

Citind recent cartea excelentă a Lavinei Betea despre *Viața lui Ceaușescu*, am reținut că singurul material de epocă despre „antifascistul” Ceaușescu este evocarea din „Cuvântul liber” a lui Eugen

145 ani de la proclamarea Independenței României

2

Jebeleanu, care i-a adus poetului brașovean multe avantaje de care s-a bucurat din plin, inclusiv o masă rezervată la Doamna Candrea (Restaurantul Scriitorilor) la care avea acces doar Ileana Mălăncioiu. Răsfoind presa vremii am dat peste un alt articol în care se vorbește despre „tinerețea revoluționară” a lui Nicolae Ceaușescu, semnat de data aceasta de unul din grangurii antifasciști ai vremii, colaborator asiduu la publicația „Arena”, scoasă special, la București, de grupul de intervenționiști comuniști în apărarea celor arestați în primăvara anului 1936. Textul cu pricina îi aparține lui Mihail Roller și intenționează să atragă atenția *opinie publice* asupra meritelor acestui tânăr abia ieșit din adolescență care și-a dedicat viața slujirii idealurilor comuniste. Este o recunoaștere din interior a meritelor tânărului combatant, și nu o relatare de la un proces al celor vinovați de propagandă comunistă, între care s-a aflat și Ceaușescu al nostru. Desigur că această caracterizare venită din partea unui om din structurile conducerii antifasciste a tras greu în cumpănă în vederea promovării tânărului utecist în structurile de conducere ale partidului și de aceea ne vine greu să aflăm care a fost misterul ascunderii sau ignorării acestui text de către biografia dictatorului. În orice caz, această depoziție este mult mai importantă decât aceea a lui Eugen Jebeleanu și mai creatoare de repercusiuni. Și totuși, textul lui Roller n-a fost invocat de istoricii Partidului Comunist și nici de biografia oficiali ai lui N. Ceaușescu, deși atestă în fața postumității rolul de lider al tineretului pe care viitorul președinte de țară și secretar al P.C.R. l-a avut, și care ar fi constituit pentru el o importantă carte de vizită.

Ziarul în care a apărut această intervenție a lui Roller în cauza tânărului arestat poartă numele de „Arena” și a fost scos la București la 27 februarie 1936 de către Dante D. Gherman (încheindu-și apariția la sfârșitul lui iunie același an), având subtitlul „politică, socială, edilitară”, dar cu scopul vădit de a crea o atmosferă favorabilă în jurul celor arestați de Siguranță și a le dovedi nevinovăția. Deja în primul număr al ziarului se insistă asupra cauzei unora dintre liderii mișcării, printre care se numără Teodor Bugnariu, amintit ca profesor la facultatea de Litere din Cluj, a cărui fotografie apare pe prima pagină a ziarului, apoi Ana Pauker (și ea cu fotografie), dar și a altor greviști și antifasciști cărora li s-a instrumentat dosare. Ziarul intervine în mai multe feluri în favoarea acestora, protestând împotriva „cuvântul încătușat”, a scumpetei „care crește în fiecare zi”, a străzilor capitalei, păraginite și prăfuite până la amenințarea vieții bucureștenilor cu oftica și malaria. Caracterizarea generală („E zodia sudalmei și pogromului, a bătei și glontelui”) vrea să dea impresia de regim de teroare și sărăcie („protestăm împotriva barierei fiscale, /împotriva/ teroarei scumpetei și speculei”).

Articolele sunt semnate de un grup de protestatari antifasciști, așa cum o dovedesc textele lui Petre Dobre (*Gărzile antifasciste: imperativul zilei*), Alexandru Holdea (*Semnificația unor procese*) A. Tia (*Din Basarabia înfometată*), Petre Năvodaru, socrul lui Paul Goma de mai târziu (*Conferința tineretului pentru pace*), Dante D. Gherman (*Dl. Crevedia și Frontul Studentesc democrat*), Titel Petrescu (*Ancheta noastră*), Marin Popa (*O acțiune cetățenească. Comitetele edilitare*). Următoarele numere se îmbogățesc cu semnăturile lui I. Pintilie, Dumitru Cristea, I. Marius, Al. Bunescu, Mihail Movilă, Paul Ornstein, etc. Ca să ne dăm seama de importanța ziarului amintim faptul că editorialul din nr. 3 al publicației este semnat de L.D. Pătrășcanu (*Pozitivele rezultate ale Congresului social-democrat, Tot în jurul congresului social-democrat*), și că mulți dintre ceilalți colaboratori au nume cunoscute ulterior în ierarhia conducerii de partid: Emil Marian, St. Voicu, Mihail Roller, Dori Godlstein, Ana Vlad, Ștefan Foriș cei mai mulți atacând

145 ani de la proclamarea Independenței României

În coloanele ziarului problema celor arestați, pentru care se fac mereu intervenții, ridicându-se problema închisorilor și cerându-se amnistie pentru antifasciștii „împrocesați”, în care scop vin cu știri alarmante precum informația că tovarășul Luca „aproape a orbit”.

3

Surpriza absolută ne-o furnizează numărul 10 al publicației (și ultimul), în care, pe pagina a treia, Mihail Roller a semnat articolul *Ceașescu Alexandru*. Poate că principalul motiv pentru care acest articol n-a fost scos de la arhivă să fi fost acela că autorul lui nu dă numele exact al protagonistului, acest lucru putând conta ca o crasă lipsă de informare. În aceeași ordine de idei, deși în articol se insistă asupra unora din calitățile tânărului, cum ar fi dârzenia, perseverența, proveniența țărănească, verbul curajos, autorul apelează și la unele cuvinte prea tari, care par a scoate la iveală unele deficiențe, cum ar fi profesia de „cizmar” a tânărului, care apare chiar din început, sau unele formulări prea exacte în expresia lor, precum cele legate de statură, *micuțel* de nu se ridică la nivelul mesei, cam tari, în timp ce vorbirea îi era cam spartă, „vocea subțirică”, „pițigăiată”, „exprimarea puțin greoaie”, ca, în final, să ofere imaginea cea mai revelatoare: de „mitel și îndrăcit antifascist”.

Intenția autorului a fost aceea de a pune sublinia tinerețe a personajului cât și virtuțile luptătorului antifascist, dar felul cum o face este prea realist, deloc edulcorat, ușor persiflant, ceea ce, credem, l-a determinat pe acesta, când a ajuns mare și tare, să facă uitat textul, decât să iasă în public cu aceste trăsături oarecum îngroșate. În orice caz, Roller a dobândit în anii lui Dej privilegiul de a scrie și reformula după bunul plac istoria României, fiind ales membru al Academiei, și menținut la căldurică în fotoliul academic, până în 1958, când a fost pus pe linie moartă, murind apoi la scurt timp. Articolul semnat de el a avut o însemnătate esențială pentru viitoarea carieră politică a lui Ceaușescu, recunoașterea unor merite venind de la un om cu greutate în partid, fapt care a atras atenția tovarășilor celor mai importanți din ierarhia partinică asupra tânărului cizmar de la Scornicești, netezindu-i drumul spre un loc fruntaș în ierarhia de partid, așa cum s-a întâmplat chiar cu Gh. Gheorghiu-Dej, care, în timpul detenției de la Tg. Jiu l-a luat în aceeași celulă cu sine, făcându-și ucenicia în chiar preajma liderului suprem. Spre edificare reproducem articolul în cauză.

Alexandru Ceaușescu

„Cismar de meserie, tânăr, în vârstă de numai 19 ani, și totuși cunoscut în cercurile muncitorești din București – e antifascist. Sunt 2 ani și ceva de când în casa publicistului Scarlat Callimachi, la prima conferință a comitetului național antifascist, în jurul unei mese la care au participat printre alții și profesorii universitari Constantinescu-Iași și Iorgu Iordan, actualmente candidat la decanatul facultății de Litere din Iași, s-a făcut auzită o voce subțirică, pentru ca să nu zicem pițigăiată, a unui tinerel, al cărui cap întrecea cu puțin înălțimea mesei. Vorbea despre tinerii și pericolul fascist și în exprimarea puțin greoaie aducea exemple luate din viața ucenicilor și care cântăreau greu în aprecierea necesității luptei antifasciste. Era Ceaușescu Alexandru. Îl cunosc tinerii din București. Și mai ales ce din sectorul Negru. Cine nu cunoaște dârzenia acestui mitel și îndrăcit antifascist.

Era într-o sâmbătă seara. La ședința comitetului antifascist din sectorul Negru erau 40-50 tineri. Ceaușescu printre ei. Poliția cu metodele ei de hipnoză cu vâna de bou, fugăreau și atunci pe antifasciști. Toți aceștia sunt arestați, tunși, bătuți, reținuți până luni dimineața. Luni seara sediul se deschide din nou. Mereu printre primii, Ceaușescu. Din nou poliția, din nou arestări, din nou bătaie și după o deținere de 2 luni din nou eliberați. Și Ceaușescu iarăși printre primii la deschiderea sediului, la munca de

145 ani de la proclamarea Independenței României

organizare a tineretului, nu pentru a profana morminte, nu pentru a le smulge coroana de pe mormântul eroului necunoscut cu înscricția „Vrem pace”, nu pentru a sparge geamuri ci, în dorința de un trai mai bun, de lumină, de cultură, de progres, de pace.

4 Fiu de țărani, ieșit din popor, acest tinerel intrat în viață la o vârstă fragedă, începe să știe că trebuie să vrea. Și își revendică mereu ale lui vreri. Ieri la București, la Craiova, apoi la Ploiești, și în Valea Prahovei, în căutare și efectuare de lucru își spunea tovarășilor de muncă, a lui și a lor durere, a lui și a lor dorinți. Și de aceea a simțit efectele hipnozei cu vâna de bou. De aceea, a fost adus în fața Consiliului de Război din Brașov. De aceea, chiar în cursul dezbaterilor și pentru motive considerate de Consiliu drept ultraj, tânărul Ceaușescu este condamnat la 6 luni, în afară de lungă prevenție și sentința pe care o va da onoratul consiliu la sfârșitul procesului celor 21 antifasciști din valea Prahovei, care se judecă la Brașov. Pentru pâine, pace, libertate, tânărul Ceaușescu va întâlni în ocnele țării românești peste 1500 de deținuți printre care și prof. universitar Constantinescu-Iași, cu care, cu ani în urmă, și-au luat sarcina de-a lumina poporul.

Mihail Roller

Mai jos, după semnătură, apare știrea.

„La încheierea ziarului aflăm că tânărul Ceaușescu a fost condamnat la 2 ani; alți antifasciști la pedepse variind între 2 ani și trei luni.”

A fost șansa lui Ceaușescu să scrie despre el un om cu greutate în partid și să-l caracterizeze ca un om de nădejde al luptei antifasciste.